

EEN JAAR VAN BETEKENIS

architectuurcentrum **aorta**

JAARVERANTWOORDING 2024

VOORWOORD

2024: Een jaar van betekenis

Het jaar 2024 begon voor AORTA met een ingrijpende gebeurtenis: onze directeur-bestuurder Eveline Paalvast viel uit. Wat niemand kon voorzien, werd eind dat jaar werkelijkheid. Het onverwachte en verdrietige nieuws van haar overlijden raakte ons diep.

Niels Huizinga en Manon Mastik, samen met interim programmamaker Paul Splinter, hebben in de eerste maanden van 2024 met enorme toewijding en inzet het programma voortgezet. Hun bijdrage was van onschatbare waarde. Toen duidelijk werd dat Eveline niet op korte termijn zou terugkeren, ben ik, Eveline Keizer, aangesteld als tijdelijk directeur. En die rol vul ik, na het overlijden van mijn naamgenoot, ook in tot er een nieuwe directeur in 2025 is aangesteld.

Ondanks het zware jaar hebben we als AORTA een inspirerend programma weten neer te zetten. Hoogtepunten waren onder andere *Bouwen met Erfgoed*, *Dag van Rijnenburg*, *Van wie is de energie?* en natuurlijk onze vaste pijlers *De Maand* en *Dag van de Architectuur*. Daarnaast organiseerden we bijna 70 tours in en rond Utrecht, een bewijs van de kracht en continuïteit van onze organisatie.

Voor u ligt nu het jaarverslag van 2024, waarin we u graag meenemen in de hoogtepunten, activiteiten en financiële resultaten van het afgelopen jaar.

2024 was allesbehalve gemakkelijk. Maar ik ben trots op ons team en op wat we samen hebben bereikt. AORTA is weer op stoom en kijkt met vertrouwen vooruit. In 2025 bouwen we met hernieuwde energie verder aan een programma dat blijft inspireren.

Eveline Keizer
Interim-directeur
Architectuurcentrum AORTA

INHOUD

VOORWOORD	2
AGENDEREND PROGRAMMA	4
VAN WIE IS DE ENERGIE?	4
BOUWEN MET ERFGOED	7
DAG VAN RIJNENBURG II	10
REIZENDE EXPOSITIE LANDSCHAPPEN VAN VERLANGEN	13
PUBLIEKSPROGRAMMA	14
EXPOSITIE RUIMTE MAKEN!	14
DAG VAN DE ARCHITECTUUR	17
EXPOSITIE NIEUWERWETS WONEN	24
TOURS	25
JAARCIJFERS	27
OVER AORTA	32
COLOFON	34

AGENDEREND PROGRAMMA

AORTA agendeert de urgente vraagstukken die direct invloed hebben op hoe we in stad en regio Utrecht wonen, werken en leven. Uitdagingen op het gebied van energie, klimaat, natuur en gezondheid zijn nauw verweven met de bouw- en mobiliteitsopgave — ze kunnen niet los van elkaar worden bekeken. Wij verbinden professionals en bewoners rond deze maatschappelijke thema's en faciliteren het gesprek over de huidige en toekomstige inrichting van onze leefomgeving. Daarbij combineren we dialoog en debat met de verbeeldingskracht van ontwerpend onderzoek. Zo dragen we bij aan inspiratie, inzicht en oplossingen voor morgen.

VAN WIE IS DE ENERGIE?

DATUM:	JANUARI – DECEMBER 2024
LOCATIE:	GEMEENTEHUIS UTRECHTSE HEUVELRUG/ PARKHUYS ROSARIUM, DOORN
VORM:	ONTWERPEND ONDERZOEK
PARTNERS:	COÖPERATIE HEUVELRUG ENERGIE, WAARDENBURG ECOLOGY, ARJEN SPIJKERMAN, PUBLIC SPACE FOUNDATION
DEELNEMERS:	30
FINANCIERS:	STIMULERINGSFONDS CREATIEVE INDUSTRIE, GEMEENTE UTRECHTSE HEUVELRUG EN RABOBANK RIJN & HEUVELRUG
LINKS:	Van Wie is de Energie?

Maak landbouw, natuur en water leidend bij de ontwikkeling van energie-initiatieven in het buitengebied. Dat is de uitkomst van een uniek bottom-up proces waarin lokale belanghebbenden, bewoners en overheden samenwerken aan een gebiedsgerichte aanpak voor Langbroek-Kolland. Het project *Van wie is de energie?* is geïnitieerd door Architectuurcentrum AORTA en energiecoöperatie Heuvelrug Energie, en zet op een duurzame inrichting van het buitengebied met oog voor landschappelijke en ecologische kwaliteit.

Ruimte voor duurzame energie

Met de stijgende vraag naar duurzame energie zijn gemeenten genoodzaakt ruimte te vinden voor wind- en zonneprojecten. De ruimte is echter schaars en het creëren van breed maatschappelijk draagvlak blijkt vaak een uitdaging. Traditionele participatie rond windmolens en zonneparken biedt bewoners beperkte inspraak, terwijl de ecologische en landschappelijke aspecten vaak ondergeschikt blijven aan financiële en technische overwegingen.

Langbroek-Kolland

Dat moet anders, dachten Architectuurcentrum AORTA en energiecoöperatie Heuvelrug Energie. In 2024 initieerden zij het project dat zich richt op een gebied met weidegronden en bossen gelegen op de grens van de Utrechtse Heuvelrug en het rivierengebied van Lek en Kromme Rijn. De identiteit van het gebied wordt mede gevormd door eeuwenoude landgoederen en karakteristieke dorpskernen, die samen zorgen voor een aantrekkelijke leefomgeving.

RES

Samen met lokale natuurorganisaties, bewoners, landgoedeigenaren en overheden zijn in co-creatieve sessies de ruimtelijke opgaven, waarden en wensen van betrokkenen verkend en hoe (zwaar) die meegewogen moeten worden bij de toekomstige ontwikkeling. Er is gezocht naar veelbelovende combinaties van functies en gewerkt aan scenario's.

Koppelkansen

Tijdens de sessies kwamen slimme combinaties naar voren: minder intensieve landbouw helpt verdroging en vermesting tegen te gaan. Hierdoor kan het waterpeil omhoog, wat niet alleen de waterafvoer beperkt, maar ook de biodiversiteit versterkt. Door zulke koppelkansen centraal te stellen, wordt duurzame energieopwekking onderdeel van een bredere landschappelijke transitie. Dit vraagt om een aanpak waarbij landbouw, waterbeheer en natuur leidend zijn bij het bepalen van geschikte locaties voor energieprojecten.

In oktober 2024 is de vervolgfase van het project gestart, waarin de eerder verkende scenario's verder worden uitgewerkt. Deze fase loopt door tot de zomer van 2025. In deze fase worden keukentafelgesprekken met betrokkenen, werkbezoeken en verdiepende werksessies georganiseerd. Het energievraagstuk blijft de rode draad, maar de nadruk ligt op de thema's landbouw, natuur en water. Het projectteam zoekt daarnaast naar grondeigenaren die actief willen deelnemen aan een mogelijk pilotproject.

Samenwerkingspartners

Van wie is de energie? is een samenwerking met Heuvelrug Energie, Waardenburg Ecology, landschapsarchitect Arjen Spijkerman en Public Space Foundation. Deelnemende partijen zijn (lokale) natuur- en bewonersorganisaties, energiecoöperaties, landgoedeigenaren, gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede, provincie Utrecht, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en Staatsbosbeheer. Het project werd gefinancierd door het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie met de Open Oproep Ruimte voor Rechtvaardigheid, gemeente Utrechtse Heuvelrug en Rabobank Rijn & Heuvelrug.

Stakeholdersessie Van wie is de energie? (foto: AORTA)

Stakeholdersessie Van wie is de energie? (foto: AORTA)

BOUWEN MET ERFGOED

DATUM: 24 APRIL en 15 MEI 2024
LOCATIE: INFOCENTRUM LEIDSCHER RIJN
VORM: ONTWERPEND ONDERZOEK EN
 ONLINE KENNISOMGEVING
PARTNER: GEMEENTE UTRECHT
DEELNEMERS: 17
FINANCIER: GEMEENTE UTRECHT
WEBSITE: [Bouwen met erfgoed](#)

Polder Rijnenburg ontwikkelt zich in de komende decennia tot een nieuwe stadswijk in Utrecht. In dit onderzoek is gekozen voor een unieke aanpak door archeologie als startpunt te nemen en samen met bodem en water sturend te maken in het planproces. In dit project werkt AORTA samen met Erik Graafstal, gemeentelijk archeoloog van de gemeente Utrecht aan ontwerpend onderzoek en een online kennisomgeving.

Puntgaaf archeologisch landschap

In het hart van de polder ligt een puntgaaf archeologisch landschap uit het begin van de jaartelling, precies waar vanaf 2035 mogelijk grootschalige gebiedsontwikkeling gaat plaatsvinden. Hier moeten naast wonen en werken ook mobiliteit, biodiversiteit, klimaatadaptatie en schone energie samenkomen. Hoe kunnen we archeologie vroegtijdig meenemen in deze ontwikkelingen? In ontwerpend onderzoek zijn we op zoek gegaan naar slimme manieren om een erfgoed-vriendelijk ontwikkelproces mogelijk te maken.

Samenwerkingspartners

Bouwen met erfgoed is een initiatief van de gemeente Utrecht in samenwerking met Architectuurcentrum AORTA, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Consortium Grondeigenaren Rijnenburg en is mede mogelijk gemaakt door de

regeling Erfgoed Deal en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het project wordt geleid door gemeentelijk archeoloog Erik Graafstal.

Ontwerpen met erfgoed

In april en mei is het ontwerpend onderzoek gestart met Maïke van Stiphout van DS Landschapsarchitecten als ateliermeester. Het doel van de ateliers is achterhalen welke rol erfgoed kan spelen in het publieke domein van de nieuwe stad, welke functies te combineren zijn met het behoud van archeologie, en hoe erfgoed onderdeel kan worden van de identiteit van de nieuwe woonwijk. Het gezamenlijke resultaat van de ateliers vormt een van de bouwstenen voor de ruimtelijke scenario's voor de polder.

Deelnemers

Een enthousiaste groep ontwerpers, ontwikkelaars, vertegenwoordigers van gemeente Utrecht, natuur- en erfgoeddeskundigen verkenden manieren om archeologie in polder Rijnenburg toe te passen bij de toekomstige ontwikkeling van het gebied. Duidelijk werd hoe groot het commitment en enthousiasme is van de betrokkenen om serieus aan de slag te gaan met dit onderwerp.

Ontwerpsessies

In het eerste atelier zijn we dieper ingegaan op basisrechten in het gebied zoals rivierlopen, verkavelingspatronen en nederzettingen. Dit zijn allemaal mogelijke ontwerpaanleidingen. In het tweede atelier hebben we verkend en geschetst hoe archeologische en erfgoedwaarden, sturend kunnen zijn op de waterhuishouding,

klimaatadaptatie en biodiversiteit in de gebiedsontwikkeling. Op basis van de uitkomsten van de twee ateliers hebben we vier slimme bouwstenen gedefinieerd voor het maken van ontwikkelscenario's waarin archeologie en cultuurhistorie sturend zijn. Dit zijn:

- waterhuishouding
- bodemgesteldheid
- ruimtelijke dragers
- sociale binding

In de online kennisomgeving beschrijven we de kenmerken van de vier bouwstenen en hoe die gebruikt kunnen worden bij de toekomstige ontwikkeling van het gebied.

Kennisomgeving en interviews

Een belangrijk doel van dit project is het delen van kennis en het vergroten van de betrokkenheid, niet alleen onder vakinhoudelijk geïnteresseerden, maar ook bij inwoners van Utrecht en omwonenden van het gebied.

Daarom heeft AORTA de resultaten van het archeologisch onderzoek en de bevindingen uit beide atelierssessies samengebracht in een on-

line kennisomgeving die toegankelijk is voor zowel professionele partijen als geïnteresseerde bewoners. Om het gebiedsproces in al zijn facetten zichtbaar te maken, heeft AORTA maandelijks een artikel gepubliceerd met een interview met een betrokken expert, bijvoorbeeld op het gebied van biodiversiteit, geologie, archeologie of stedenbouw. Daarnaast maakten we verschillende vlogs van fieldtrips naar de archeologische site en de activiteiten van de amateurarcheologen.

Vervolg

Hoewel het project in het kader van de Erfgoed Deal eind 2024 is afgerond, is de gemeente voornemens om het archeologisch vervolgonderzoek en andere relevante resultaten ook in de toekomst via de kennisomgeving te blijven delen.

Website

Meer over het onderwerp en de insteek van het onderzoek vind je op de website: [Bouwen met erfgoed](#)

Ontwerpatelier Bouwen met Erfgoed (foto: AORTA)

Archeologische proefsleuf in Rijnenburg (foto: AORTA)

DAG VAN RIJNENBURG II

DATUM:	11 DECEMBER 2024
LOCATIE:	JAARBEURS UTRECHT
VORM:	CONGRES MET WORKSHOPS
PARTNERS:	CONSORTIUM GRONDEIGENAREN RIJNENBURG, GEMEENTE UTRECHT, PROVINCIE UTRECHT
DEELNEMERS:	150
FINANCIERS:	CONSORTIUM GRONDEIGENAREN RIJNENBURG
WEBSITE:	De toekomst van Rijnenburg

Op 11 december 2024 waren ruim 150 deelnemers in de Jaarbeurs bijeen voor het gesprek over de kansen voor de Utrechtse stadswijk van de toekomst, namelijk in polder Rijnenburg. Centraal stond de vraag hoe we de beoogde bouwopgave in Rijnenburg kunnen realiseren met de uitdagingen op het gebied van wonen, werken, energie, mobiliteit en klimaat. Alles met de potentie van dit unieke gebied voor ogen. Er was een brede vertegenwoordiging aanwezig van gemeenten, de provincie, de rijksoverheid, diverse grondeigenaren zoals ontwikkelaars, woningcorporaties en beleggers en andere betrokken partijen en stakeholders.

Tweede editie

Deze tweede editie van de *Dag van Rijnenburg* is een initiatief van het Consortium van Grondeigenaren van Rijnenburg in samenwerking met

de gemeente Utrecht, provincie Utrecht en werd georganiseerd door Architectuurcentrum AORTA. Het evenement bouwt voort op de eerste *Dag van Rijnenburg* uit 2020. Toen waren er nog veel onzekerheden over de komst van de nieuwe stadswijk. In deze editie verschoof de focus van de vraag óf de wijk er zou komen naar welke voorwaarden belangrijk zijn bij de invulling van deze toekomstige stadswijk van Utrecht.

Intentieovereenkomst

De dag ging van start met het tekenen van de intentieovereenkomst door wethouder Eelco Eerenberg van gemeente Utrecht en Esther Agricola namens het Consortium Grondeigenaren Rijnenburg. Deze handtekeningen staan symbool voor de bouw van 22.000 tot 25.000 woningen in de polder ten zuidwesten van Utrecht vanaf 2035. Met deze beoogde transformatie speelt het gebied een cruciale rol in de grote ontwikkelopgave van de stad en de regio. Gelijktijdig werd die dag het [Akkoord van Rijnenburg](#) getekend tijdens de *Woontop*. Met dit akkoord spreken betrokken overheden, corporaties en marktpartijen voor het eerst gezamenlijk steun uit voor de realisatie van 63.000 tot 75.000 woningen in Groot Merwede en Rijnenburg.

Dag van Rijnenburg II (foto: Aad Hoogendoorn)

Panelgesprek

In een panel gingen gedeputeerde provincie Utrecht Huib van Essen, regiodirecteur BPD Noord-West Esther Agricola, hoogheemraad HDSR Els Otterman en deltacommissaris Co Verdaas met elkaar in gesprek over hun dromen voor het gebied. Peter Pelzer, hoofddocent sociale geografie en planologie aan Universiteit Utrecht, weidde in zijn key note uit over de planologie van de toekomst en hoe Rijnenburg hier een voorbeeld van kan zijn.

Break-outs

In vijf interactieve break-outsessies onder leiding van experts gingen deelnemers dieper in op de meest urgente gebiedsopgaven:

- Leven in Rijnenburg
- Bereikbaarheid en mobiliteit
- Water en bodem sturend
- Landschapspark
- Lessen uit Scandinavië

In levendige discussies kwamen inspirerende oplossingsrichtingen naar voren die plenair werden gedeeld.

Het was inspirerend om zoveel gedeeld enthousiasme te zien voor Rijnenburg; deelnemers zien de kans om het op deze plek anders te doen. Voor Rijnenburg als toekomstige woonwijk wordt een nieuwe standaard gezet waarbij integrale en duurzame stedelijke ontwikkeling voorop staat.

Website

Meer over het inhoudelijke programma van de dag en toekomstige ontwikkelingen van Rijnenburg vind je op de website: <https://detoekomstvanrijenburg.nl>.

Workshop Dag van Rijnenburg II (foto: Aad Hoogendoorn)

Dag van Rijnenburg II (foto: Aad Hoogendoorn)

REIZENDE EXPOSITIE LANDSCHAPPEN VAN VERLANGEN

DATUM: 24 APRIL en 26 NOVEMBER 2024
LOCATIE: HOOFDKANTOOR TRIODOS BANK, DRIEBERGEN-RIJSENBURG EN STEDIN, UTRECHT.
VORM: EXPOSITIE EN PRESENTATIES
FINANCIER: TRIODOS BANK & LEREND PLATFORM ENERGIEPROFESSIONALS

De expositie Landschappen van Verlangen zette zijn succes dit jaar voort. De visuele reis langs de resultaten van ontwerpend onderzoek in het Groene Hart (2022) was te zien bij de Triodos Bank en het Lerend Platform Energieprofessionals. Het is een pleidooi voor een landschap waarin duurzame energieproductie bijdraagt aan landbouwtransitie, biodiversiteit en robuuste landschapontwikkeling. Vier teams hebben gewerkt aan ontwerpen waar zonnenvelden worden ingezet als middel voor landschapontwikkeling.

Triodos

Triodos Bank gebruikte de expositie Landschappen van Verlangen voor een inspiratiemiddag voor energiecoöperaties op 24 april. In het hoofdkantoor van Triodos vormde de expositie niet alleen het decor, maar leverden twee van de ontwerpteam ook een bijdrage aan het

programma. Na een introductie van AORTA, nam een ontwerper van The Cloud Collective de toehoorders mee naar het Landschap van Verlangen in Oudewater en vertelde een ontwerper van Solarix over de Zonnekever die zij met hun team DS Landschapsarchitecten (Amsterdam) ontwierpen. Aansluitend gingen de ontwerpers met de deelnemers in gesprek over duurzame energie als aanjager van landschappelijke ontwikkeling. De expositie was tot 11 juni te zien.

LEO

Op 26 november was de expo te zien bij Stedin in Utrecht tijdens de netwerkbijeenkomst van het Lerend platform Energie & Omgeving (LEO) in Utrecht met als thema Netcongestie en ruimtelijke ontwikkeling. Professionals uit de energiesector ontmoetten elkaar en deelden hun kennis. Deelnemers maakten kennis met Landschappen van Verlangen en ontwerpers van Solarix en Urban Synergy bogen zich vervolgens over de vraag hoe de energietransitie kan worden geïntegreerd met andere opgaven in de ruimte. Dat leverde inspirerende beelden en inzichten op.

Expositie Landschappen van Verlangen bij Triodos (foto: AORTA)

PUBLIEKSPROGRAMMA

AORTA maakt een toegankelijk publieksprogramma waarin kennis en beleving van architectuur, stedenbouw en ruimtelijke ontwikkeling centraal staan. Via tours, debatten, lezingen, exposities, evenementen en filmvertoningen belichten we actuele ontwikkelingen én de achterliggende ideeën: waarom is de stad ontworpen zoals zij is en welke keuzes zijn nodig voor de toekomst? Zo stimuleren we het gesprek over de gebouwde omgeving en verbinden we professionals met inwoners van stad en regio Utrecht.

EXPOSITIE RUIMTE MAKEN!

DATUM:	EXPO: 3 JUNI T/M 27 JUNI 2024 OPENING: 12 JUNI 2024
LOCATIE:	STADHUIS UTRECHT
VORM:	EXPOSITIE EN OPENINGSAVOND
PARTNERS:	GEMEENTE UTRECHT, DIVERS-DEELNEMENDE PROJECTEN
BEZOEKERS:	OPENINGSAVOND: 100 EXPO: circa 1.000
FINANCIERS:	DEELNEMENDE PROJECTEN HEBBEN FINANCIËEL BIJGEDRAGEN AAN HUN PANEEL
WEBSITE:	Expositie Ruimte maken! (foto's openingsavond.)

De onstuitbare groei van Utrecht heeft zijn impact op onze omgeving. Waar vinden we ruimte voor wonen, werken en leven in een stad die steeds voller wordt? Hoe combineren dit met de uitdagingen op het gebied van energie, klimaat en biodiversiteit? In de Expositie Ruimte maken! lieten we aan de hand van in het oog springende Utrechtse nieuwbouwprojecten zien, hoe we in de moderne stad ruimte maken voor mens, dier en planeet. Op woensdag 12 juni was de feestelijke opening tijdens een avond met sprekers in het stadhuis.

Door te stapelen, te verdichten en het slim combineren van functies en groen is heel veel

mogelijk op een beperkte ruimte. Groene daken, begroeide gevels, wadi's en collectieve binnentuinen passeren de revue. Evenals bio-based bouwen, circulair slopen en de opwek van klimaatneutrale kilometers.

Nieuwbouwprojecten

Op de expo toonden we projecten die hier mee aan de slag zijn gegaan. Dit varieerde van sociale huurwoningen, gemengde woonconcepten, autoluwe woonwijken tot high-end appartementen. De panelen die op de expo te zien waren, zijn in samenwerking met betrokken partijen gemaakt, ze hebben dit ook deels zelf gefinancierd. Enkele van de getoonde projecten:

- **Oopen** op het Jaarbeursplein, in samenwerking met Edge en Nudus
- **Wonderwoods** in Beurskwartier, in samenwerking met G&S&
- **Johan Wagenaarkade** in Halve Maan Zuid, in samenwerking met Woonin, We Architecten e.a.
- **Levels** in Leidsche Rijn Centrum, met medewerking van CRKL architecten
- **Ivoordreef** in Overvecht in samenwerking met wooncorporatie Bo-Ex en ontwikkelaar ERA Contour

Openingsavond

Bijna 100 bezoekers waren op 12 juni aanwezig in de hal van het stadhuis voor de feestelijke openingsavond van de expositie. Ook op deze avond stond de vraag centraal, waar en hoe vinden we nog ruimte. Niet alleen voor mensen om te wonen en te leven, maar ook voor dieren, planten en de planeet in het algemeen.

De avond werd geopend door Wethouder Ruimtelijke Ordening en Ruimtelijke Projecten Zuidkant Eelco Eerenberg. Aansluitend gingen Peter Pelzer (UU) en Marian Stuiver (WUR) dieper in op het thema ruimte maken, voor mens, dier en planeet en lieten betrokkenen bij diverse bouwprojecten zien hoe zij hier concreet invulling aan geven in Utrecht.

Goede voorbeelden

Duidelijk werd dat we veel verder vooruit moeten kijken om onze ideale stad in de toekomst te verbeelden. Voor huidige en toekomstige bewoners, maar ook voor planten en dieren. Dat Utrecht nu al in veel opzichten voorop loopt met slimme combinaties waar zowel mens, dier en planeet baat bij hebben, lieten verschillende exposanten zien. Maarten Castelijns van Rijnboutt ging in op het project Bloom Merwede, Femke Ellenbroek-Schultz van Woonin op de Omloop, Martijn Broekman van Woningcorporatie Bo-Ex vertelde meer over Ivoordreef en Ard Hoksbergen van Studio Ard Hoksbergen over project Leeuwepoort. Moderatie was in handen van programmamaker Paul Splinter van AORTA.

Expositie Ruimte maken! in het Stadhuis (foto: AORTA)

Peter Pelzer tijdens de openingsavond (foto: AORTA)

DAG VAN DE ARCHITECTUUR

DATUM: 15 JUNI 2024
LOCATIE: UTRECHT
VORM: OPENSTELLINGEN, PRESENTATIES, RONDLEIDINGEN
DEELNEMERS: 412
FINANCIERS: GEMEENTE UTRECHT (financieel) EN DEELNEMENDE PROJECTEN (in kind)

Op zaterdag 15 juni 2024 kon het publiek op nieuw kennismaken met de nieuwste gebouwen, bouwprojecten, parken en pleinen in Utrecht. Het thema dit jaar was: Ruimte maken! Zowel bij gebouwoontwerp als bij gebiedsontwikkeling speelt de strijd om ruimte een centrale rol. Hoe creëren we in een steeds drukker wordende stad ruimte voor wonen, werken en leven — mét oog voor de grote uitdagingen op het gebied van energie, klimaat en biodiversiteit? Tijdens de Dag van de Architectuur konden bezoekers met eigen ogen zien hoe we in Utrecht antwoorden vinden op deze vragen.

Grootste architectuurevenement

De Dag van de Architectuur is het grootste publieke evenement voor architectuur en ruimtelijke ontwikkeling in Nederland. Door het hele land openen bijzondere locaties hun deuren voor het publiek. In Utrecht werd het

programma georganiseerd door AORTA, in samenwerking met architecten, ontwikkelaars, bouwers en andere partners.

Breed scala

Architectuurliefhebbers konden kiezen uit een breed scala aan locaties. Van het art-deco pareltje Magazijn De Zon in de binnenstad tot de kleurrijke woontoren De Kwekerij in Utrecht-Oost. Ook vakschool Nimeto, dat volledig is getransformeerd, trok veel belangstelling. Naast openstellingen waren er wandel- en fietstours die een breder perspectief boden op de actuele wijk- en gebiedsontwikkelingen. De opkomst was groter dan voorgaande jaren. Verschillende tours waren snel volgeboekt. Ook op de dag zelf was het druk en levendig. We zagen een gemengd publiek: zowel onze vaste achterban als nieuwe groepen geïnteresseerden. Gemiddeld waren er 40 tot 80 bezoekers per locatie, met in totaal 400 bezoekers voor de hele dag.

Samenwerking & Vrijwilligers

De Dag van de Architectuur kwam tot stand dankzij de samenwerking met partners, en de inzet van ruim twintig enthousiaste vrijwilligers die op de locaties aanwezig waren om bezoekers te ontvangen.

Magazijn de Zon tijdens de Dag van de Architectuur (foto: AORTA)

Deelnemende projecten en tours

Magazijn De Zon

Locatie: Binnenstad

Partner: Van Hoogevest Architecten, VGU

Het Rijksmonument Magazijn De Zon op de hoek van de Oudegracht en de Stadhuisbrug wordt door de gemeente Utrecht herontwikkeld. Het gebouw was eerder Vroom & Dreesman, openbare bibliotheek en boekhandel. Vanaf 2025 biedt het onderdak aan het Literatuurmuseum en Kinderboekenmuseum. Het Definitief Ontwerp was zojuist afgerond en de ontmantelingsfase was start gegaan waardoor de oude art-deco luister van het monument in beeld is gekomen. Van Hoogevest Architecten en de projectmanager van VGU gaven meerdere rondleidingen over de bouwplaats.

De Nieuwe Defensie

Locatie: Merwedekanaalzone

Partners: BPD gebiedsontwikkeling, MLA+, ANA, INBO en Cross architecten

Na groot succes in voorgaande jaren, opende De Nieuwe Defensie weer de poorten voor bezoekers. Die zagen hoe op deze relatief kleine oppervlakte ruimte is gemaakt voor mensen, flora en fauna.

Zo is er een collectief dakterras, de zogenaamde 'Skywalk', die zorgt dat de wijk ook op dakniveau toegankelijk is. De verhoogde 'Boardwalk' aan de rand van het gebied verbindt het park met het rondje stadseiland. Het groen in de wijk vormt een schakel in ecologische verbindingen in de stad en is ingericht voor mens én dier. Presentaties en rondleidingen werden gegeven door de architecten in samenwerking met de ontwikkelaar.

De Makerij

Locatie: Werkspoorkwartier

Partners: Dynamo Architecten, Hansen & de Groot, De Schrijn

Het gebouw is ontworpen door Dynamo Architecten voor meubelmakers Hansen & de Groot en Frank van Echtelt Realisatie & Realisatie-support. Het is een flexibel casco waarin drie bedrijven starten en ruimte delen. Het ontwerp is aan de buitenzijde gebaseerd op grote boeirenschuren met een hooizolder. Daglicht en uitzicht scheppen fijne werkruimtes met rondom contact naar de unieke omgeving. De architect van Dynamo en een meubelmaker van De Schrijn gaven een tour door het gebouw.

De Nieuwe Defensie tijdens de Dag van de Architectuur (foto: AORTA)

Pop-up Parkeer Service

Locatie: Leidsche Rijn

Partners: RAUM

Dit jaar deed RAUM mee met een bijzonder initiatief dat perfect aansloot bij het thema Ruimte maken. Wat als we parkeerruimte tijdelijk inzetten voor plezier en ontmoeting in plaats van auto's? RAUM gaf een inspirerend voorproefje van hoe de stad er dan uit kan zien. Denk aan een bamboebos met een hot tub, reusachtige badmeesterstoelen en een speelse installatie waarmee bezoekers zelf de prachtigste creaties konden bouwen. De activiteit trok veel bekijks en werd enthousiast bezocht door jong én oud.

Ex Situ In Situ

Locatie: Leidsche Rijn

Partners: Paul de Kort

Een unieke activiteit was het kunstproject aan de noordrand van het Máximapark. Ex situ In situ betekent 'uit zijn plaats, op zijn plaats'. Het is ontstaan in 2013, toen zes platanen werden verplaatst voor de bouw van museum DOMunder op het Domplein. In 2024 werd het uitgebreid met gotische ornamenten van de renovatie van de Domtoren. Beeldend kunstenaar Paul de Kort nam bezoekers mee langs dit bijzondere monument van erfgoed en natuur.

De Omloop

Locatie: Ondiep

Partners: LEVS, Woonin

Woongebouw Alt is het eerste opgeleverde gebouw binnen het sloop-nieuwbouwproject De Omloop / Laan van Chartreuse. 168 verouderde, tochtige en vochtige woningen hebben plaatsgemaakt voor appartementengebouwen met in totaal 273 appartementen en 12 eengezinswoningen. De sociale huurwoningen zijn duurzaam gebouwd en beschikken over ruime balkons of voortuintjes. Een groene binnentuin draagt bij

aan een prettige leefomgeving én aan stedelijke flora en fauna. Tijdens een rondleiding gingen de architect van LEVS en woningcorporatie Woonin dieper in op het ontwerp, het woonconcept en de bredere gebiedsontwikkeling.

De Kwekerij

Locatie: Utrecht-Oost

Partners: Jebber, SSH, Arons Gelauff

Zes kleurrijke woontorens rond een levendige binnentuin vormen De Kwekerij: een duurzame wooncampus voor studenten en starters, ontwikkeld door Jebber (SSH). Met 244 slimme appartementen, veel groen en gedeelde voorzieningen zoals horeca, een fietswerkplaats en gemeenschappelijke ruimtes biedt het project volop ruimte voor ontmoeting. Een hergebruikte atoombunker dient als vijver in een bloemrijke binnentuin. Arons en Gelauff architecten wonnen in mei 2024 met De Kwekerij de BNA-prijs voor Beste Gebouw van het Jaar.

Kip Store

Locatie: Leidsche Rijn

Partners: Kip, Atelier Krouwel

Kip Store is een iconisch houten gebouw aan de Haarrijnse Plas, ontworpen door Nick Krouwel (Atelier Krouwel) voor Kip Caravans. De duurzame constructie van kruislaaghout en gelamineerde elementen biedt ruimte voor expositie en kantoren. Het gebouw won de vakjury- én publieksprijs van de Nationale Houtbouwprijs 2023. Dankzij slimme toepassing van daglicht, schaduw en natuurlijke ventilatie is het energiezuinig en comfortabel. Tijdens de Dag van de Architectuur gaf de architect een rondleiding met een toelichting op het ontwerp- en bouwproces.

Nimeto

Locatie: Utrecht Noord-oost

Partners: Nimeto, Maarten van Kesteren architecten, Stichting Mevrouw Meijer

De vakschool Nimeto is getransformeerd van een versnipperd gebouwencomplex tot een open, lichte en samenhangende leeromgeving. Geen sloop of nieuwbouw, maar slim hergebruik van bestaande ruimte. Door delen weg te halen en te accentueren, ontstonden vier open plekken: drie vides en een nieuw schoolplein. De gebouwen zijn verbonden via een colonnade over de voormalige straat en in het hart kwam een openbare tuin in plaats van parkeerplekken.

Ensemble

Locatie: Halve Maan Zuid

Partners: Woonin, WE architecten

Het project Ensemble - Johan Wagenaarkade ligt in de buurt Halve Maan Zuid, die wordt genoemd om de wederopbouwarchitectuur uit de jaren '50. Op deze prachtige locatie langs het Amsterdam-Rijnkanaal, zijn 54 sociale huurwoningen gerealiseerd verdeeld over drie appartementengebouwen, gelegen aan een park.

Bezoekers kregen een toelichting op de totstandkoming van het project en een rondleiding door één van de drie gebouwen.

Tour: Rondom het Jaarbeursplein

Locatie: Stationsgebied/ Jaarbeursplein

Gids: Leon Sebregts

Tijdens de tour rondom het Jaarbeursplein ontdekten bezoekers hoe in een van de drukste delen van Utrecht toch ruimte wordt gemaakt voor wonen, werken en leven. Ondanks de hoge, compacte bebouwing oogt het plein open en licht. Architect Leon Sebregts liet zien hoe slimme ontwerpen, vergroening en zorgvuldige overgangen tussen gebouwen en openbare ruimte bijdragen aan een aantrekkelijke leefomgeving. Bezocht werden onder andere Wonderwoods, Galaxy Tower, de Syp, de Stein en Central Park. Ook toekomstige ontwikkelingen, zoals het gebouw Oopen, kwamen aan bod.

Kip Store tijdens Dag van de Architectuur (foto: AORTA)

Tour: Afwisselend Wisselspoor

Locatie: Wisselspoor

Gids: Go Bruens

Architectuurhistoricus Go Bruens nam bezoekers mee door een verrassend stukje Utrecht tussen het spoor en de 2e Daalse Dijk. In deze nieuwe wijkontwikkeling komen industrieel erfgoed en moderne woningbouw samen. Bezoekers ontdekten hoe oude NS-gebouwen zoals de bovenbouwwerkplaats en treinloods worden ingepast in het nieuwe woon- en werkgebied. De wandeling voerde langs actieve bouwlocaties, afgeronde nieuwbouw en plannen voor de volgende fases. Ook duurzaamheid en vergroening kwamen aan bod. Een inspirerende tour door een dynamische wijk in transformatie, waar verleden, heden en toekomst elkaar op unieke wijze ontmoeten.

Tour: Aanwinsten in Leidsche Rijn

Locatie: Leidsche Rijn Centrum

Gids: Saimi Triemstra

Tijdens de Dag van de Architectuur leidde architect Saimi Triemstra bezoekers langs de nieuwste ontwikkelingen in het centrum van Leidsche Rijn. De tour ging langs recent opgeleverde projecten zoals BUUR en Academie TIEN, én langs plannen in uitvoering zoals Levels. Ook het Plantsoen van Boedapest, waar fase 1 al zichtbaar was, kreeg aandacht. In deze dynamische wijk, waar straks zo'n 64.000 mensen wonen, is ruimte maken voor wonen, werken én ontspanning essentieel. Bezoekers kregen een veelzijdige indruk van een stadsdeel in volle bloei, waar stedelijke dichtheid hand in hand gaat met aantrekkelijke openbare ruimten.

De Kwekerij tijdens de Dag van de Architectuur (foto: AORTA)

EXPOSITIE NIEUWERWETS WONEN

DATUM: JANUARI T/M AUGUSTUS 2024
LOCATIE: STADSKANTOOR, UTRECHT
VORM: EXPOSITIE
FINANCIERS: GEEN

In de hal van het Stadskantoor was de tentoonstelling over duurzame en inclusieve manieren van wonen in Utrecht te zien. Samen met verschillende andere organisaties en initiatieven deed AORTA mee.

In de 'nieuwerwetse' woningbouw grijpt men vaak terug op het gebruik van 'ouwerwetse' (organische) bouwmaterialen. We toonden voorbeelden van Utrechtse bouwprojecten die hier een antwoord op geven. Zo wordt er volop met hout ontworpen en gebouwd in de wijken Merwedekanaalzone en Leeuwesteyn. Ook is er in het ontwerp steeds meer aandacht voor sociale principes van vroeger, zoals een betrokken buurtgemeenschap.

AORTA liet diverse gerealiseerde Utrechtse projecten zien die ruimte bieden voor ontmoeting en betrokkenheid. We belichtten onder meer Tango en Bloei030, twee gemengd wonen concepten waar in het ontwerp de focus is gelegd op de ontmoeting tussen bewoners. De Dickensplaats in de wijk Halve Maan is een voorbeeld van een geslaagde vergroening en verduurzaming in een wederopbouwwijk.

TOURS

In 2024 heeft AORTA weer vele tientallen rondleidingen georganiseerd over nieuwe architectuur, ruimtelijk ontwerp en stedelijke ontwikkelingen. In totaal organiseerden we 69 tours met in totaal 1.149 deelnemers. Het totale aantal deelnemers is met ruim 15% gestegen ten opzichte van vorig jaar. Vooral in het Stationsgebied zien we een groei.

Thema	Aantal tours	Deelnemers
Stationsgebied	32	543
Utrecht Science Park	16	265
Rotsoord	5	116
Singel	4	68
Leidsche Rijn	4	39
Moderne Architectuur Binnenstad	2	23
Rietveld	3	45
Wisselspoor/ werkspoor	1	20
Special: Ruimtewandeling	2	30
Totaal	69	1.149

De aanvragers

We hebben in 2024 diverse tours georganiseerd op aanvraag. De aanvragers lopen zeer uiteen van gemeente Utrecht, Movares, HKU, Woonin, AM, en diverse onderwijsinstellingen zoals Universiteit Utrecht, MBO College Utrecht en IMC Weekendschool. Daarnaast ook internationale gezelschappen zoals Brussels Hoofdstedelijk gewest. Het gaat veelal om studietrips of meerdaagse excursies van delegaties die willen leren van Utrecht als inspirerend voorbeeld.

Bij deze groepen zien we een specifieke interesse in stedelijke thema's zoals als gezond stedelijk leven, duurzaamheid/ circulariteit, energie, (fiets) mobiliteit en participatie.

Daarnaast zijn er ook particuliere groepen die als uitje een rondleiding aanvragen. Ook hebben we enkele tours georganiseerd waar geïnteresseerden zich voor konden inschrijven, zoals *De Ruimtewandeling*.

Partners

Bij het organiseren van deze rondleidingen werken we nauw samen met onze partners is de stad: Een aantal keer hebben experts van de gemeente Utrecht een presentatie verzorgd op het Stadskantoor waarnaar wij een tour verzorgden.

Nieuw aanbod

We zijn gestart met een aantal nieuwe gebieden. Wisselspoor, Cartesius, Werkspoor werd aangevraagd en hiervoor hebben we een maatwerktour georganiseerd met als thema: transitie van industriële zones naar wonen/ werken met creatieve broedplaatsen. Deze tour is inmiddels is opgenomen in ons aanbod. Daarnaast maken we ook steeds vaker de uitstap naar nieuwe ontwikkelgebieden zoals Beurskwartier en De Nieuwe Defensie aan het Merwedekanaal.

Stationsgebied

De inhoudelijke focus van de populaire tours door het Stationsgebied wordt steeds meer verlegd naar de westkant, met aandacht voor Wonderwoods en Galaxy Tower (beide in aanbouw), de Syp en Central Park. We bieden aanvragers sinds 2024 ook de gelegenheid om koffie te drinken op de 11de verdieping van Central Park waar een subtropische binnentuin is, met prachtig uitzicht over het gebied.

Kennismakingstours voor de UU

Ook in 2024 verzorgde AORTA maandelijks rondleidingen voor nieuwe medewerkers van de Universiteit Utrecht door het Utrecht Science Park. Aan deze afwisselend Engels- en Nederlandstalige tours nemen gemiddeld 20 deelnemers deel. Doel van de tours is kennismaking met het USP, stedenbouwkundige opzet en geschiedenis, bijzondere architectuur en de locaties van de gebouwen van de UU. De tours worden voorafgegaan door een presentatie op locatie in de UU.

Special: IMC weekendschool

Op een zondag in juni ontvingen architect Maarten Nieuwenhuize en programmamaker Paul Splinter een groep leerlingen van IMC Weekendschool Utrecht Overvecht op het kantoor van MN Architecten. De middag begon met een inspirerend verhaal van Maarten over het vak van architect. Daarna volgde een wandeling langs bijzondere gebouwen rondom het Griftpark, onder begeleiding van Paul. Als afsluiting ontwierpen en bouwden de leerlingen hun eigen woonhuis met LEGO. Met scherpe vragen

en creatieve ontwerpen lieten de kinderen hun talent zien. Een geslaagde en leerzame middag!

Special: Ruimtewandeling

Op 20 en 27 oktober 2024 ontdekten deelnemers van de Ruimtewandeling hoe Utrechtse pleinen en open plekken de ziel van de stad vormen. De speciale tour was opgezet en geleid door Yusuf Deniz. Van het historische Domplein tot het heringerichte Pandhof Sinte Marie, werd zichtbaar hoe ruimte zowel ontworpen als beleefd wordt. In een stad waar de druk op ruimte toeneemt, blijft open ruimte van groot belang. De wandeling belichtte niet alleen klassieke en nieuwe pleinen, maar ook onverwachte ontmoetingsplekken zoals de Tuinen van Moreelse. Onderweg gingen deelnemers in gesprek over ontwerp, gebruik en toekomstvisies op gedeelde ruimte. Een inspirerende verkenning van het openbare Utrechtse stadsleven.

Bekijk de foto's

<https://www.aorta.nu/nieuws/ruimtewandeling-fotos/>

Ruimtewandeling met gids Yusuf Deniz (foto: AORTA)

JAARCIJFERS

BALANS PER 31 DECEMBER 2024

	31-12-2024	31-12-2023
Activa		
Materiële vaste activa	4.171	6.156
Vorderingen	73.112	48.647
Liquide middelen	129.009	80.790
	206.929	135.593
Passiva		
Stichtingsvermogen	88.911	74.004
Kortlopende schulden	97.381	61.589
	206.292	135.593

BATEN EN LASTEN OVER 2024

	2024	2023
Baten		
Subsidie gemeente Utrecht	111.974	78.410
Subsidies SCI	30.000	3.121
Baten van vermogensfondsen	0	2.500
Baten als tegenprestatie van geleverde diensten	108.297	75.632
Baten van bedrijfsleven	39.750	28.000
Overige baten	100	100
Som der baten	290.121	184.642
Lasten		
Besteed aan doelstellingen	190.294	163.588
Wervingskosten	46.056	20.598
Beheer en administratie	39.148	35.631
Saldo voor financiële baten en lasten	14.623	-35.175
Financiële baten en lasten	284	43
Saldo van baten en lasten	14.907	-35.132

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

ALGEMENE TOELICHTING

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Aorta, statutair gevestigd te Utrecht, bestaan uit:

- a. het leveren van een stimulerende en constructieve bijdrage aan het architectuurklimaat in de regio Utrecht;
- b. het stimuleren van het bewustzijn voor architectonische kwaliteit bij organisaties, de vakgemeenschap en het brede publiek;
- c. het exploiteren van een architectuurcentrum voor de regio Utrecht en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Aorta, statutair gevestigd te Utrecht is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 41186798. De feitelijke activiteiten worden uitgevoerd aan de Kaap Hoordreef 66, unit 2.1 te Utrecht.

Continuïteit

In 2023 sloot Stichting Aorta af met een negatief resultaat van € 35.321. In 2024 is dit omgeboogen naar een positief resultaat van € 14.907. Het herstel draagt bij aan een robuustere financiële positie, wat een opluchting is na eerdere zorgen over de continuïteit. Want ook door aanhoudende personele omstandigheden was de acquisitie van opdrachten in de eerste maanden van 2024 achtergebleven ten opzichte van de begroting.

De Raad van Toezicht heeft verschillende maatregelen genomen om de kasstroom in 2024 te verbeteren:

- Aanstelling van een interim-programmamaker t/m juli 2024 voor uitvoering en acquisitie van opdrachten.

- Aanstelling van een interim-bestuurder per september 2024 met focus op opdrachtverwerving, sponsorwerving onder DNU-leden en organisatieversterking.
- Indienen van een brandbrief bij de gemeente Utrecht met verzoek om extra financiële steun.

Naar aanleiding van overleg met de gemeente heeft Aorta in 2024 een aanvullende subsidie van € 31.121 ontvangen. De gemeente stelde hierbij de volgende voorwaarden:

- Benoeming van nieuw leiderschap;
- Verhoging van sponsorinkomsten via DNU-leden;
- Actieve inzet op een fusie met Stichting Rietveldprijs;
- Geen inzet van subsidie voor arbeidsrechtelijke kwesties.

Zoals vermeld in het voorwoord wordt de interim-directeur in 2025 opgevolgd door een vaste directeur-bestuurder. De inkomsten vanuit het bedrijfsleven stegen in 2024 van € 28.000 naar € 39.750. De interim-directeur streeft naar een verdubbeling hiervan in 2025.

De gesprekken over een fusie met Stichting Rietveldprijs zijn in 2024 gestart en worden voortgezet met als doel deze eind 2025 te voltooien. De extra subsidie is conform afspraak niet besteed aan arbeidsrechtelijke doeleinden.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Stichting Aorta zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Indien het voor het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de richtlijn kleine fondswervende organisaties en de algemene bepalingen voor kleine organisatie zonder winststreven, zoals gepubliceerd door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De waardering van activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

VREEMDE VALUTA

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetair activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Stichtingsvermogen

Het vermogen van Stichting Aorta is verdeeld over diverse reserves. Jaarlijks wordt het resultaat door het bestuur bestemd. De opbouw en samenstelling van de reserves dient te worden goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

Discontinuiëitsreserve

De discontinuiëitsreserve, die jaarlijks wordt herijkt middels een discontinuïteitberekening, dient als financiële buffer bij een mogelijke onoverkomelijke situatie die leidt tot beëindiging van de stichting dan wel afbouw van de activiteiten. Het reserveerde bedrag heeft in dergelijke situaties ten doel om lopende activiteiten en daarmee gepaarde opheffingskosten op een ordelijke wijze af te ronden.

De bestemmingsreserve investeringen

De bestemmingreserve investeringen dient ter facilitering van de verdere ontwikkeling van de organisatie.

Voorzieningen

De voorziening overige verplichtingen en risico's is gevormd ter dekking van mogelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarvan de omvang onzeker is, maar die redelijkerwijs in te schatten zijn. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op een betrouwbare schatting van de verwachte kosten, rekening houdend met de waarschijnlijkheid van het optreden van de verplichting en de te verwachten uitgaven.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN DE BATEN EN LASTEN

Algemeen

Het overschot of tekort wordt bepaald als het verschil tussen de som van de baten en de som van de lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Bij deze toerekening wordt rekening gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen dan wel betaald. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten van subsidies

Onder baten van subsidies worden subsidies verantwoord welke zijn ontvangen van Gemeente Utrecht, SCI en de stimuleringsregeling Cultuureducatie met Kwaliteit. De toegekende voorschotten op subsidies die de Stichting ontvangt worden direct verantwoord in de staat van baten en lasten. Een eventuele afwijking op het voorschot worden verwerkt na afronding van een project als de beschikking definitief is. In het geval dat een subsidie (ook) betrekking heeft op een volgend boekjaar, wordt een deel van de subsidie opgenomen onder de post overlopende passiva.

Baten van vermogensfondsen

Onder baten van vermogensfondsen wordt verstaan ontvangen bijdragen van vermogensfondsen en andere stichtingen.

Baten van bedrijven

Onder de baten van bedrijven wordt verstaan ontvangen sponsorgelden.

Baten als tegenprestatie voor levering van diensten

Onder baten als tegenprestatie voor diensten worden onder andere verantwoord baten ontvangen van rondleidingen en lezingen, alsmede door Stichting Aorta uitgevoerde en doorbelaste werkzaamheden.

Overige baten

Onder de overige baten worden diverse kleine baten en giften verantwoord.

Lasten

De lasten bestaan uit kosten besteed aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Directe activiteitskosten worden meteen toegewezen waarop ze betrekking hebben. Indirecte kosten worden verdeeld op basis van een kostenverdeelsleutel. Deze kostenverdeelsleutel is gebaseerd op de verhouding van bestede uren van de medewerkers van Stichting Aorta over de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. Hierbij is geen wegingsfactor toegepast.

Door personele omstandigheden is voor het jaar 2024 de kostenverdeelsleutel niet te herleiden uit de urenadministratie. Het percentage voor 2024 is een globale schatting. Van de personeelskosten, huisvestingskosten en organisatie en bureaunkosten is 63% toegewezen aan de doelstellingen (2023: 72,6%), 20,0% aan de wervingskosten (2023: 10,0%) en 17,0% aan kosten van beheer en administratie (2023: 17,4%).

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -kosten inzake het aanhouden van banktegoeden.

OVER AORTA

MISSIE

AORTA is het onafhankelijk platform voor ontwerp van de leefomgeving van Utrecht. Met een gevarieerde programmering verbinden wij de creatieve industrie en wetenschap met (landelijk en stedelijk) beleid, bouwende partijen, lokale initiatieven, bewoners en politiek rond ruimtelijke vraagstukken. We doen dit samen met een breed netwerk van organisaties, bedrijven, kennisinstellingen en bewonersplatforms.

Ons kleine team met ervaren programmamakers is gedreven in het verbinden van de juiste mensen en netwerken en het samenstellen, organiseren en communiceren van toegankelijk programma over de meest urgente ruimtelijke uitdagingen. Samen met onze partners zetten wij ons in voor het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving.

Om de agenda van buurt, stad en regio te inspireren en bediscussiëren, organiseren wij ateliers, debatten en andere gespreksvormen over urgente maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken. Daarnaast verzorgen wij op verzoek educatieve programma's voor basis- en voortgezet onderwijs. Met de jaarlijkse Dag van de Architectuur, de stadstours en deelname aan culturele evenementen betreft AORTA al ruim 20 jaar een breed publiek bij het gesprek over de kwaliteit van de ontwikkeling van stad en regio.

INSPIRATIONAL BOARD

Sinds november 2022 werkt AORTA samen met de leden van de Inspirational Board aan ons programma. Om ons vol in te kunnen zetten voor de ontwikkeling van de stad, is een goede

verbinding met het maatschappelijke en ruimtelijke domein belangrijk. De Inspirational Board helpt AORTA door het aandragen van ideeën voor het programma, en denkt mee over de verdere uitwerking. De inspirational board was in 2024 samengesteld uit de volgende leden:

- Klaas Verschuure (voorzitter), voormalig wethouder ruimtelijke ordening gemeente Utrecht
- Esther Vlaswinkel, stedenbouwkundige en partner SVP architectuur en stedenbouw
- Gregor van Lit, senior stedenbouwkundige gemeente Utrecht
- Gerwin de Vries, landschapsarchitect en eigenaar FLUX landschape architecture
- Theo Stauttner, directie Stadkwadraat
- Leen de Wit, programmadirecteur centrum gemeente Utrecht
- Do-Janne Vermeulen, architect-director en founding partner Team V
- Marco Wubben, ontwikkelingsmanager BPD

MEDEWERKERS

Eveline Paalvast directeur/ bestuurder (0,8 fte, uitgevallen eind januari 2024 en overleden op 21 december 2024)

Eveline Keizer interim-directeur (0,4 fte, vanaf september)

Manon Mastik programmamaker (0,8 fte)

Niels Huizinga marketing-communicatieadviseur (0,6 fte)

Paul Splinter programmamaker (inhuur, circa 0,4 fte vanaf april tot juli)

VRIJWILLIGERS

Het werk van Architectuurcentrum AORTA wordt mede mogelijk gemaakt dankzij de energie en inzet van vrijwilligers die ons onder meer bij de Dag van de Architectuur ondersteunen.

GIDSEN

We werken al jaren samen met een vaste professionele groep gidsen die op vrijwillige of freelance basis voor ons actief zijn. In 2024 waren dat: Leon Sebregts, Marlies Adriaansen, Go Bruens, Jan Maarten Dalmeijer, Renette Niekerk, Sabine Todd en Riky Bouwman, Yusuf Deniz en Saimi Triemstra.

RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht bestond in 2024 uit:

- Robert-Jaap Voorn, directeur Wegverkeersmanagement bij Rijkswaterstaat (voorzitter)
- Bob van Ree, projectdirecteur Almere Pampus
- Robert Oonk, director finance and control bij Alfen
- Irina van Aalst, stadsgeograaf, associate professor bij de faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht
- Wouter Moorlag, Cluster Manager Building Innovation bij TNO

Stadstuin Kaap Hoorndreef, locatie AORTA (foto: AORTA)

COLOFON

REDACTIE: Niels Huizinga, Eveline Keizer

FOTO COVER: Dag van de Architectuur, rondleiding Kwekerij (foto: Paul Splinter)

CONTACT:

Architectuurcentrum AORTA

Kaap Hoorndreef 66, unit 2.1

3563 AW Utrecht

Telefoon: +31 (0)30 232 16 86

E-mail: aorta@aorta.nu

Met dank aan iedereen die heeft bijgedragen aan de totstandkoming van het jaarboek 2024.

Niet alle rechthebbenden van de gebruikte illustraties konden worden achterhaald.

© Architectuurcentrum AORTA, mei 2025

Niets in deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbenden.
